

Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) 'ndan:
ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ (I) SAYILI LİSTE UYGULAMA GENEL TEBLİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SERİ NO: 3)
(07.04.2018 T. 30384 R.G.)

MADDE 1 – 5/3/2015 tarihli ve 29286 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Tüketim Vergisi (I) Sayılı Liste Uygulama Genel [Tebliğinin](#) "II- İSTİSNALAR VE VERGİ İNDİRİMİ" başlıklı bölümünün;

a) (C/5.1.) ve (C/5.2.) alt bölümlerinde yer alan "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.13 ve 2710.19.45.00.12" ibareleri "2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11" şeklinde,

b) (C/5.1.) alt bölümünün ikinci paragrafında yer alan "; Ambarlı, Mersin, Gürbulak, Çanakkale Kepez, Çeşme, Pendik, İpsala, Tekirdağ, Kapıkule ve Hamzabeyli" ibaresi "aşağıdaki listede yer alan kara ve deniz" şeklinde

değiştirilmiş ve aynı (C/5.1.) alt bölümünün ikinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki liste eklenmiştir.

SINIR KAPILARI LİSTESİ		
Sıra No	Kara Sınır Kapıları	İli
1	Çıldır Aktaş	Ardahan
2	Dilucu	İğdir
3	Gürbulak	Ağrı
4	Hamzabeyli	Edirne
5	İpsala	Edirne
6	Kapıköy	Van
7	Kapıkule	Edirne
8	Sarp	Artvin
Sıra No	Deniz Sınır Kapıları	İli
1	Alsancak	İzmir
2	Ambarlı	İstanbul
3	Çeşme	İzmir
4	Derince	Kocaeli
5	Giresun	Giresun
6	İskenderun	Hatay
7	Karasu	Sakarya
8	Kepez	Çanakkale
9	Mersin	Mersin
10	Pendik	İstanbul
11	Samsun	Samsun
12	Tekirdağ	Tekirdağ
13	Trabzon	Trabzon
14	Yalova	Yalova
15	Zonguldak	Zonguldak

MADDE 2 – Aynı Tebliğin "II- İSTİSNALAR VE VERGİ İNDİRİMİ" başlıklı bölümünün (C/6.1.) ve (C/6.2.) alt bölümlerinde yer alan "2710.19.61.00.11, 2710.19.63.00.11, 2710.19.65.00.11 ve 2710.19.69.00.11" ibareleri "2710.19.62.00.10, 2710.19.62.00.11, 2710.19.64.00.10, 2710.19.64.00.11 ve 2710.19.68.00.11" şeklinde ve "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.13 ve 2710.19.45.00.12" ibareleri "2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – Aynı Tebliğin "II- İSTİSNALAR VE VERGİ İNDİRİMİ" başlıklı bölümünün;

a) (Ç/2.1.) alt bölümünün dördüncü paragrafı yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde,

"İhraç kaydıyla teslim aldıkları malları yasal süresi içinde mücbir sebepler veya beklenmedik durumlara bağlı olarak ihraç edemeyen ihracatçıların ek süre talepleri ilgili vergi dairesi başkanlığı/defterdarlık tarafından Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin (II/A-8.6) bölümünde yapılan açıklamalara göre değerlendirilir."

b) (Ç/2.2.) alt bölümünde yer alan "gerek Kanunda belirtilen yasal süre içerisinde (üç ay) gerekse bu süre" ibaresi "bu uygulamanın (2.1.) bölümünde belirtilen süreler içerisinde veya bu süreler" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Aynı Tebliğin "III- İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMALARI VE MÜTESELSİL SORUMLULUK" başlıklı bölümünün;

a) (B/1.1.) alt bölümünde yer alan "Deniz Yakıtı" tanımı aşağıdaki şekilde,

"**Deniz Yakıtı:** Kararname kapsamına giren deniz araçlarının ana ve yardımcı makinelerinde kullanılan ve aşağıda Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (G.T.İ.P.) numaraları ve mal isimleri ile belirtilen Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) cetvelindeki akaryakıtları,

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi
2710.19.43.00.11	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçmeyenler) Motorin
2710.20.11.00.11	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçmeyenler) Motorin
2710.19.43.00.17	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçmeyenler) Damıtık denizcilik yakıtı
2710.19.46.00.18	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçen fakat % 0,002'yi geçmeyenler) Damıtık denizcilik yakıtı
2710.19.47.00.18	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,002'yi geçen fakat % 0,1'i geçmeyenler) Damıtık denizcilik yakıtı
2710.19.48.00.11	(Gaz oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,1'i geçmeyenler) Damıtık denizcilik yakıtı
2710.19.62.00.11	(Fuel oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçmeyenler) Fuel oil
2710.19.62.00.31	(Fuel oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçmeyenler) Artık denizcilik yakıtı
2710.19.64.00.11	(Fuel oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçen fakat %1'i geçmeyenler) Fuel oil
2710.19.64.00.31	(Fuel oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçen fakat %1'i geçmeyenler) Artık denizcilik yakıtı
2710.19.68.00.31	(Fuel oiller) (Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 1'i geçenler) Artık denizcilik yakıtı
2710.20.17.00.00	(Gaz oiller) Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,002'yi geçen fakat % 0,1'i geçmeyenler
2710.20.19.00.00	(Gaz oiller) Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,1'i geçenler
2710.20.31.00.00	(Fuel oiller) Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçmeyenler
2710.20.35.00.00	(Fuel oiller) Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 0,1'i geçen fakat %1'i geçmeyenler
2710.20.39.00.00	(Fuel oiller) Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 1'i geçenler

b) (B/2.) ve (B/2.1.) alt bölümlerinde yer alan "2710.11.45.00.11, 2710.11.45.00.12, 2710.11.45.00.19, 2710.11.49.00.11 ve 2710.11.49.00.19" ibareleri "2710.12.45.00.11, 2710.12.45.00.13, 2710.12.49.00.11 ve 2710.12.49.00.12" şeklinde,

c) (B/2.3.1.) alt bölümünde yer alan "2710.11.45.00.11, 2710.11.45.00.12, 2710.11.45.00.19, 2710.11.49.00.11 veya 2710.11.49.00.19" ibareleri "2710.12.45.00.11, 2710.12.45.00.13, 2710.12.49.00.11 veya 2710.12.49.00.12" şeklinde,

ç) (B/2.3.5.) alt bölümünde yer alan örnekler aşağıdaki şekilde,

Örnek 1: Harmanlama izin belgesi sahibi (A) firması, rafineriden 2,3765 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 2710.12.45.00.11 G.T.İ.P. numaralı 98.000 litre benzin ile (B) firmasından satın aldığı yerli tarım ürünlerinden elde edilen 2.000 litre biyoetanolü harmanlayarak, elde ettiği karışımın tamamını Kararname kapsamında 14/1/2018 tarihinde satmıştır. 2710.12.45.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için 14/1/2018 tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 2,3765 TL/lt'dir.

Buna göre, teslim edilen karışıma ilişkin uygulanacak ÖTV tutarı aşağıdaki gibi hesaplanır;

$$BV = 2,3765 \text{ TL/lt}$$

$$E = 2.000 \text{ lt}$$

$$T = (98.000+2.000=) 100.000 \text{ lt}$$

$$Y = 1 - (2.000/100.000) = 0,98$$

$$KV = BV \times Y = (2,3765 \times 0,98 =) 2,32897 \text{ TL/lt'dir.}$$

$$\text{Hesaplanan Toplam ÖTV Tutarı} = 100.000 \times 2,32897 = 232.897 \text{ TL}$$

$$\text{İndirim Konusu Yapılacak Toplam ÖTV Tutarı} = 98.000 \times 2,3765 = 232.897 \text{ TL}$$

Yukarıda yer alan hesaplamada görüleceği üzere, yapılan satışa ilişkin olarak beyan edilecek hesaplanan toplam ÖTV tutarı 232.897 TL, indirim konusu yapılabilecek toplam ÖTV tutarı ise 232.897 TL'dir.

Örnek 2: Harmanlama izin belgesi sahibi (C) firması, rafineriden 12/8/2016 tarihinde 2,2985 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 2710.11.49.00.11 G.T.İ.P. numaralı 49.250 litre benzin ile (D) firmasından satın aldığı yerli tarım ürünlerinden elde edilen 750 litre biyoetanolü harmanlayarak, elde ettiği karışımın 20.000 litrelik kısmını Kararname kapsamında 31/3/2018 tarihinde satmıştır. Satın alınan benzinin G.T.İ.P. numarasının ise 31/3/2018 tarihinde 2710.12.49.00.11 olduğu tespit edilmiştir. 2710.12.49.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için 31/3/2018 tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 2,4985 TL/lt'dir.

Buna göre, teslim edilen karışıma ilişkin uygulanacak ÖTV tutarı aşağıdaki gibi hesaplanır;

$$BV = 2,4985 \text{ TL/lt}$$

$$E = 750 \text{ lt}$$

$$T = (49.250+750=) 50.000 \text{ lt}$$

$$Y = 1 - (750/50.000) = 0,985$$

$$KV = BV \times Y = (2,4985 \times 0,985 =) 2,4610225 \text{ TL/lt'dir.}$$

$$\text{Hesaplanan Toplam ÖTV Tutarı} = 20.000 \times 2,4610225 = 49.220,45 \text{ TL}$$

$$\text{İndirim Konusu Yapılacak Toplam ÖTV Tutarı} = 0,985 \times 20.000 \times 2,2985 = 45.280,45$$

TL

Yukarıda yer alan hesaplamada görüleceği üzere, yapılan satışa ilişkin olarak beyan edilecek hesaplanan toplam ÖTV tutarı 49.220,45 TL, indirim konusu yapılabilecek toplam ÖTV tutarı ise 45.280,45 TL'dir.

Örnek 3: Harmanlama izin belgesi sahibi (E) firması, ithal ettiği 2710.12.45.00.11 G.T.İ.P. numaralı 106.150 litre benzin ile (F) firmasından satın aldığı yerli tarım ürünlerinden elde edilen 3.850 litre biyoetanolü harmanlamak suretiyle elde ettiği karışımın 50.000 litrelik kısmını 2/2/2018 tarihinde satmıştır. 2710.12.45.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için 2/2/2018 tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 2,3765 TL/lt'dir.

Buna göre, teslim edilen karışıma ilişkin uygulanacak ÖTV tutarı aşağıdaki gibi hesaplanır;

$$BV = 2,3765 \text{ TL/lt}$$

$$E = 3.850 \text{ lt}$$

$$T = (106.150+3.850=) 110.000 \text{ lt}$$

$$Y = 1 - (3.850/110.000) = 0,965$$

0,965 < 0,98 olduğu için hesaplamada (Y) değeri "0,98" olarak dikkate alınır.

$$KV = BV \times Y = (2,3765 \times 0,98 =) 2,32897 \text{ TL/lt'dir.}$$

$$\text{Hesaplanan Toplam ÖTV Tutarı} = 50.000 \times 2,32897 = 116.448,50 \text{ TL}$$

Yukarıda yer alan hesaplamada görüleceği üzere, yapılan satışa ilişkin olarak beyan edilecek hesaplanan toplam ÖTV tutarı 116.448,50 TL'dir. Satışa konu olan karışımın içerisindeki benzin ithal edildiği yani ÖTV ödenmeden satın alındığı için indirim konusu yapılabilecek ÖTV bulunmamaktadır."

d) (B/3.) alt bölümünde yer alan "2710.19.61.00.11, 2710.19.63.00.11, 2710.19.65.00.11 ve 2710.19.69.00.11" ibaresi "2710.19.62.00.10, 2710.19.62.00.11, 2710.19.64.00.10, 2710.19.64.00.11 ve 2710.19.68.00.11" şeklinde,

e) (B/5.) alt bölümünde yer alan "3824.90.97.90.54 G.T.İ.P. numaralı "oto biodizel" in harmanlanmış olduğunun tespiti halinde, oto biodizel" ibaresi "38.26 tarife pozisyon numarasındaki mallardan 3826.00.10.00.11 G.T.İ.P. numarasında yer alan biodizelin harmanlanmış olduğunun tespiti halinde, biodizel" şeklinde, (B/5.1.) alt bölümünde "Oto Biodizel" tanımında yer alan "3824.90.97.90.54" ibaresi "38.26 tarife pozisyon numarasındaki mallardan 3826.00.10.00.11" şeklinde ve aynı (B/5.) ve (B/5.1.) alt bölümlerinde yer alan "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.13 ve 2710.19.45.00.12" ibareleri, "2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11" şeklinde,

f) (B/5.4.3.) alt bölümünde yer alan örnekler aşağıdaki şekilde,

Örnek 1: Oto biodizel harmanlama izin belgesi sahibi (A) firması, rafinericiden 1,7945 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 2710.19.43.00.11 G.T.İ.P. numaralı 98.000 litre motorin ile (B) firmasından 1,1209 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı Türkiye'de üretilen tarım ürünlerinden elde edilen yağlardan üretilmiş 2.000 litre oto biodizeliharmanlayarak elde ettiği oto biodizelli motorinin tamamını satmıştır. 2710.19.43.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için satış tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 1,7945 TL/lt'dir.

Buna göre, (A) firması teslim etmiş olduğu oto biodizelli motorin için Kararname kapsamında iadesini talep edebileceği ÖTV tutarını aşağıdaki gibi hesaplayabilir.

Oto Biodizelli Motorine Kararname Uyarınca Uygulanacak Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 x (1 - 2.000 / 100.000) = 1,7945 x 0,98 = 1,7586 TL

İadeye Konu Edilebilecek Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 - 1,7586 = 0,0359 TL

İadesi Talep Edilebilecek Toplam ÖTV Tutarı= 100.000 x 0,0359 = 3.590 TL

Örnek 2: Oto biodizel harmanlama izin belgesi sahibi (C) firması, rafinericiden 1,7945 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı 49.250 litre motorin ile (D) firmasından 1,1209 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 750 litre bitkisel atık yağlardan üretilmiş oto biodizeli harmanlayarak elde ettiği oto biodizelli motorinin 25.000 litrelik kısmını satmıştır. 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için satış tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 1,7945 TL/lt'dir.

Buna göre, (C) firması teslim etmiş olduğu oto biodizelli motorin için Kararname kapsamında iadesini talep edebileceği ÖTV tutarını aşağıdaki gibi hesaplayabilir.

Oto Biodizelli Motorine Kararname Uyarınca Uygulanacak Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 x (1 - 750 / 50.000) = 1,7945 x 0,985 = 1,7676 TL

İadeye Konu Edilebilecek Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 - 1,7676 = 0,0269 TL

İadesi Talep Edilebilecek Toplam ÖTV Tutarı = 25.000 x 0,0269 = 672,50 TL

Örnek 3: Oto biodizel harmanlama izin belgesi sahibi (E) firması, ithal ettiği 2710.19.43.00.11 G.T.İ.P. numaralı 77.000 litre motorin ile (F) firmasından 1,1209 TL/lt ÖTV ödeyerek satın aldığı 3.000 litre Türkiye'de üretilen tarım ürünlerinden elde edilen yağlar ile bitkisel atık yağlardan üretilmiş oto biodizeli harmanlayarak elde ettiği oto biodizelli motorinin 29.000 litrelik kısmını satmıştır. 2710.19.43.00.11 G.T.İ.P. numaralı mal için satış tarihinde uygulanmakta olan ÖTV tutarı 1,7945 TL/lt'dir.

Buna göre, (E) firması teslim etmiş olduğu oto biodizelli motorin için Kararname kapsamında iadesini talep edebileceği ÖTV tutarını aşağıdaki gibi hesaplayabilir.

Oto Biodizelli Motorine Kararname Uyarınca Uygulanacak Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 x (1 - 3.000 / 80.000) = 1,7945 x 0,9625 = 1,7272 TL

Ancak yukarıdaki formül uyarınca hesaplanan oto biodizelli motorine uygulanacak birim ÖTV tutarı olan 1,7272 TL, motorin için uygulanan birim ÖTV tutarının 0,98'i olan (1,7945 x 0,98=) 1,7586 TL'den az olduğundan, Kararname uyarınca dikkate alınacak tutar 1,7586 TL olacaktır.

İadeye Konu Edilebilecek Birim ÖTV Tutarı = 1,7945 - 1,7586 = 0,0359 TL

İadesi Talep Edilebilecek Toplam ÖTV Tutarı = 29.000 x 0,0359 = 1.041,10 TL"

g) (B/5.4.4.) alt bölümünde yer alan örnekler aşağıdaki şekilde,

Örnek 1: Oto biodizel harmanlama izin belgesi sahibi (G) firması, rafinericiden ÖTV ödeyerek satın aldığı 2710.19.43.00.11 G.T.İ.P. numaralı 150.000 litre motorin ile (H) firmasından ÖTV ödeyerek satın aldığı Türkiye'de üretilen tarım ürünlerinden elde edilen yağlardan üretilmiş 3.000 litre oto biodizeli harmanlayarak elde ettiği

oto biodizelli motorinin tamamını 1/2/2018 tarihinde satmış ve buna ilişkin ÖTV ilgili vergilendirme döneminde beyan edilerek ödenmiştir.

Buna göre teslim edilen oto biodizelli motorine ilişkin Kararname kapsamında iadesi talep edilebilecek vergi için 1/3/2018 tarihinden 28/2/2019 tarihine kadar ilgili vergi dairesine başvurulabilir.

Örnek 2: Oto biodizel harmanlama izin belgesi sahibi (İ) firması, ithal ettiği 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı 300.000 litre motorin ile (J) firmasından ÖTV ödeyerek satın aldığı Türkiye’de üretilen tarım ürünlerinden elde edilen yağlar ile bitkisel atık yağlardan üretilmiş 30.000 litre oto biodizeli harmanlayarak, elde ettiği oto biodizelli motorinin yarısını 1/1/2018 tarihinde kalan yarısını ise 25/2/2018 tarihinde satmış ve bu teslimlere ilişkin ÖTV ilgili vergilendirme döneminde beyan edilerek ödenmiştir.

Buna göre Ocak ayında teslim edilen oto biodizelli motorine ilişkin Kararname kapsamında iadesi talep edilebilecek vergi için 1/2/2018 tarihinden 31/1/2019 tarihine kadar; Şubat ayında teslim edilen oto biodizelli motorine ilişkin Kararname kapsamında iadesi talep edilebilecek vergi için ise 1/4/2018 tarihinden 31/3/2019 tarihine kadar ilgili vergi dairesine başvurulabilir.”

ğ) (B/7.) alt bölümünde yer alan paragraflar aşağıdaki şekilde,

“Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan 2710.12.31.00.00 G.T.İ.P. numaralı uçak benzini, 2710.12.70.00.00 G.T.İ.P. numaralı benzin tipi jet yakıtı ve 2710.19.21.00.00 G.T.İ.P. numaralı jet yakıtı (kerosen) isimli hava yakıtları olarak bilinen malların ÖTV tutarları son olarak adı geçen Kanunda birimi itibarıyla 2,5000 TL/Litre olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, Özel Tüketim Vergisi Kanununun yürürlüğe girdiği 1/8/2002 tarihinden günümüze kadar bahsi geçen yakıtlar için bu Kanunda belirtilen vergi tutarları, söz konusu Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin Bakanlar Kuruluna vermiş olduğu yetki kapsamında yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararları ile sıfır olarak uygulanmaktadır.”

h) (B/8.) alt bölümünün birinci paragrafı aşağıdaki şekilde

“Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan 2710.12.11.00.00 G.T.İ.P. numaralı “Nafta”, 27.11 tarife istatistik pozisyonundaki doğal gaz, propan, butan ve sıvılaştırılmış petrol gazı (L.P.G.) isimli mallar hariç olmak üzere “Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar”, 27.13 tarife istatistik pozisyonundaki “Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları” ve 2715.00.00.00.00 G.T.İ.P. numaralı “Esasını tabii asfalt, tabii bitümen, petrol bitümeni, mineral katran veya mineral katran zifti (bitümenli sakızlar, cut-backs gibi) teşkil eden bitümenli karışımlar” isimli mallar için ÖTV tutarı son olarak adı geçen Kanunda 2,5000 TL/Kg. olarak belirlenmiştir.”

değiştirilmiştir.

MADDE 5 – Aynı Tebliğin “V- GÜMRÜK İDARELERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLERDEN KAYNAKLI İŞLEMLER” başlıklı bölümünün (A/1.) alt bölümünde yer alan “2710.11.31.00.00” ibaresi “2710.12.31.00.00” şeklinde ve “2710.11.70.00.00” ibaresi “2710.12.70.00.00” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6 – Bu Tebliğ 27/3/2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7 – Bu Tebliğ hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.